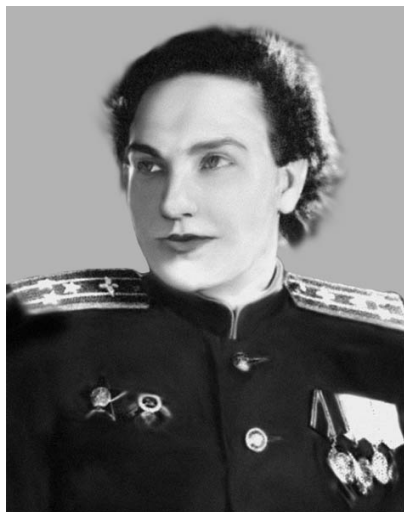

ГРИЗОДУБОВА Валентина Степанівна (14 (27). 04. 1909, в офіц. рад. історіографії — 31. 01. 1910(13. 01. 1911), Харків — 28. 04. 1993, Москва) — льотчиця. Дочка [С. Гризодубова](#). Перша жінка, удостоєна звання Героя Рад. Союзу (1938), Герой Соц. Праці (1986). Учасниця 2-ї світової війни. Державні та бойові нагороди. Навч. у Харків. технол. інституті та консерваторії, закін. Харків. школу пілотів цивіл. авіації (1929). У 1930–34 — пілот-інструктор Тульс. аероклубу (РФ), від 1934 — пілот агітац. ескадрильї. У 1937 встановила 5 світ. авіац. рекордів

висоти, швидкості й дальності польоту. 24–25 вересня 1938 як командир екіпажу разом із П. Осипенко та М. Расковою на літаку ДБ-2 Б (АНТ-37 біс) «Батьківщина» здійснила безпосадк. переліт з Москви на Далекий Схід і встановила світ. жін. рекорд дальності польоту. У 1939–41 — нач. Упр. міжнар. повітр. ліній СРСР. В армії від березня, на фронті від травня 1942 — командир 101-го транспорт. авіац. полку (від листопада 1944 — 31-й гвард. авіац. полк дальньої дії). Від травня 1942 до червня 1944 здійснила понад 200 бойових вильотів на бомбардування військ. об'єктів ворога і доставку вантажів партизанам. Від 1946 — заступник нач. з льотної підготовки, 1963–72 — нач. н.-д. льотно-випробувал. центру НДІ-17 (Москва); від 1972 — заступник нач. з льотної підготовки Моск. НДІ приладобудування. Брала активну участь у врятуванні репресованих, зокрема [С. Корольова](#). У Москві встановлено пам'ятник Г., на будинку, де вона жила, — мемор. дошку. 1970 у Харкові у квартирі Гризодубових відкрито музей історії авіації (від 1999 — Мемор. музей-квартира сім'ї Гризодубових). Іменем Г. названо вулицю у Смоленську (РФ), кратер на планеті Венера, харків. аероклуб.

Рекомендована література

1. Меморіальний музей-квартира сім'ї Гризодубових // Музеї України. 2006. № 1.

[В. Є. Власко](#)

Бібліографічний опис:

Гризодубова Валентина Степанівна / В. Є. Власко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27231>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).